

Beste lezer, is er nog een bibliotheek in 2025?

In 2018 zijn we gestart met de eerste gesprekken met alle betrokkenen van de Bibliotheek Z-O-U-T om te kijken hoe de Bibliotheek Z-O-U-T anno 2025 eruit zou moeten zien. In 2019 zijn we daarmee verder gegaan. We hebben sessies georganiseerd met ambtenaren, personeelsleden, vrijwilligers, leden en niet-leden, inwoners, bezoekers van activiteiten.... De vragen die aan de orde kwamen: Wat vinden we met elkaar belangrijk? Wat doet de Bibliotheek in 2025?

Duidelijk is wel dat de Bibliotheek anno 2025 een centrale plek is voor ontmoeting: je hoeft er niets, je bent altijd welkom en mag alles gebruiken. Lekker lezen in kranten, tijdschriften en boeken, iets opzoeken of regelen op de computer, elkaar ontmoeten, informatie vragen, werken.... Alles kan en mag. Pas als je iets mee naar huis wilt nemen, dan heb je een abonnement nodig!

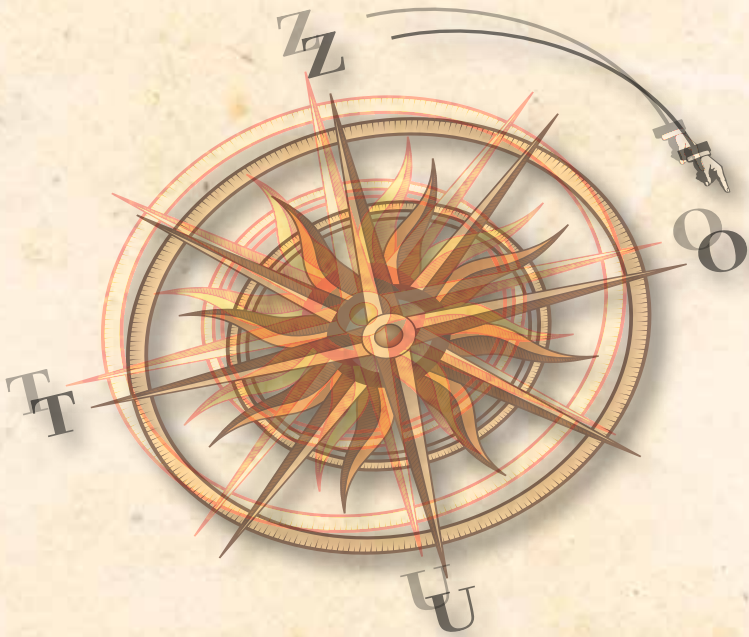
Uitvergroot werd ook de plek waar informatie samenkomt: de wegwijzer. Zo belangrijk om met de huidige overvloed aan informatie een plek te weten waar je geholpen wordt de juiste informatie te vinden!

En dan nog leesbevordering, de doorlopende leeslijn! Voor elke leeftijd is er de mogelijkheid om materialen te vinden die je gebruiken kunt om lekker te lezen. Boekenadvies op maat: zo belangrijk om leesplezier te ontwikkelen!

Mensen geven aan behoefte te hebben aan informatie op maat. Met alle bibliotheken in de provincie Utrecht werken we aan de realisatie van een klantrelatiesysteem. Hierin verzamelen we gegevens van mensen -uiteraard met hun toestemming- zodat we klanten op maat kunnen informeren over activiteiten en aanwinsten die zij waarschijnlijk interessant vinden. Een mooie nieuwe mogelijkheid die we in 2020 verder gaan ontwikkelen.

Het beleidsplan van de Bibliotheek Z-O-U-T krijgt zo langzamerhand steeds meer vorm; in 2021 gaat het in. Mooi om met elkaar te kijken hoe we de toekomst van de Bibliotheek zien. Zeker ook mooi om te constateren, dat we al een eind op weg zijn!

Mariet Wolterbeek, maart 2020

De Stichting de Bibliotheek Z-O-U-T kent een raad van toezicht met de volgende taken:

- toezicht houden op de algemene gang van zaken;
- bestuursbesluiten goedkeuren;
- advies geven;
- de werkgeversrol over het bestuur uitoefenen.

De samenstelling in 2019:

- dhr. A. de Vries, voorzitter tot 31 maart 2019
- dhr. W. van Dijk, lid
- dhr. E. Boswinkel, lid
- mevr. H. Smit lid, voorzitter vanaf 1 april 2019
- mevr. X. Gruijs, lid
- mevr. G. Keeler, lid vanaf 1 april 2019
- mevr. M. Wolterbeek, directeur-bestuurder

De Stichting onderschrijft de uitgangspunten van de Code Cultural Governance.

De raad van toezicht is in 2019 in totaal vijf keer bijegekomen. Vergaderonderwerpen waren o.a. het beleidsstuk van de Bibliotheek, financiële rapportages, risico-inventarisatie, de algemene voortgang van de Bibliotheek en personele aangelegenheden.

de Bibliotheek

Z-O-U-T

De vestingen zijn het meest zichtbare deel van de Bibliotheek Z-O-U-T. Goede bereikbaarheid, ook digitaal, vinden bezoekers belangrijk. De Bibliotheek Z-O-U-T heeft daarom vestingen in alle kernen. We hanteren ruime openingstijden, wat mogelijk is doordat wij de huisvesting delen met meerdere partijen. Het delen levert meer voordelen op.

Op dit uitklapvel een overzicht:

Amerongen

- samenwerking met fietscafé 'De Proloog'
- coördinatie van de 'Serrekamer', de huiskamer van Amerongen beschikbaar gesteld door woningcoöperatie Rhenam
- faciliteren werk- en studieplekken
- met maatschappelijke organisaties activiteiten organiseren, zoals de Mantelzorgdag, de Veiligheidsdag etc.
- maandelijks Mamcafé en Digitale Inloop

Cothen

- delen huisvesting met huisarts en fysiotherapeut met veel aanloop

Doorn

- gezamenlijke balie in het Cultuurhuis
- coördineren activiteiten Cantina, de huiskamer van Doorn
- aanjagen initiatieven zoals Doornse Dis -wekelijkse warme lunch voor alleenstaande ouderen- en de Biljartclub
- faciliteren tal van activiteiten in de Bibliotheek, zoals Mantelzorgdag, en werk- en studieplekken en tentoonstellingen

Revis Lyceum Doorn

- Schoolmediatheek in beheer van de Bibliotheek Z-O-U-T
- gehuisvest in onderwijsinstelling Revis Lyceum Doorn
- alle leerlingen hebben een gratis lidmaatschap

Driebergen

- delen huisvesting met Sociaal Dorpsteam
- vestiging fungeert als inloop voor ontmoeting, ontspanning, leren, jeugdhulp, opvoeding, welzijn en ouderenzorg en als startpunt voor veel lokale vrijwilligers en organisaties
- faciliteren werk- en studieplekken

Elst

- gehuisvest in MFA Bestegoed
- dagelijks geopend (bemand en onbemand) met de hulp van sociaal werkbedrijf IW4

Langbroek

- in Dorpshuis De Toekomst, met tal van activiteiten die zorgen voor veel aanloop

Leersum

- gehuisvest in RCC De Binder en samenwerking met diverse partijen
- maandelijks digitale inloopplaats & een koffieuurtje van de Tijdlijn van Leersum
- faciliteren werk- en studieplekken

Maarn

- gehuisvest in dorpshuis De Twee Marken waardoor dagelijks (bemand en onbemand) geopend
- deelname aan maatschappelijke activiteiten als de opening van het Cultureel jaar, de Mantelzorgdag, studiedagen van Maarn-Maarsbergen
- vergaderruimte voor het Dorpsberaad en gemeentelijke overleggen, tevens werk- en studieplekken
- wekelijks digitale inloop en Klik&Tik

Maarsbergen

- inleverpunt in het Minicultuurhuis
- in samenwerking met 'het Gebouwtje' organisatie van informatieochtenden
- mogelijkheid tot deelname aan computerlessen

Renswoude

- samen met seniorenwelzijnsorganisatie 'Het Trefpunt' vormt de Bibliotheek de huiskamer van Renswoude
- huisvesting voor clubs zoals biljart- en handwerkclub
- wekelijks inloop, iedere twee weken digitale inloop
- faciliteren werk- en studieplekken
- wekelijks voorlezen

Rhenen

- gezamenlijke balie in het Huis van de Gemeente
- wekelijks digitale inloop
- faciliteren cursussen van Seniorweb
- coördineren van tentoonstellingen in hal van Huis van de Gemeente
- faciliteren werk- en studieplekken
- wekelijks voorlezen

Wijk bij Duurstede

- gezamenlijke balie in het Huis van de Gemeente
- een fijne plek om te zijn: leren, lezen en informeren
- wekelijks digitale inloop
- faciliteren werk- en studieplekken

Jaarlijks biedt de Bibliotheek Z-O-U-T activiteiten aan voor jeugd en volwassenen, die aansluiten bij landelijke (lees)campagnes.

De activiteiten worden geïnitieerd door team Programma en uitgevoerd door de frontoffice in alle vestigingen van de Bibliotheek Z-O-U-T. **Een overzicht van 2019:**

De Nationale Voorleesdagen (23 jan – 2 feb) worden sinds 2003 georganiseerd op initiatief van Stichting Lezen. Het doel is om het voorlezen aan jonge kinderen, die zelf nog niet kunnen lezen, te stimuleren. Ieder jaar is er naast het Prentenboek van het Jaar ook een Prentenboeken TopTien. De uitverkoren prentenboeken staan centraal in de activiteiten die tijdens de Nationale Voorleesdagen worden georganiseerd.

Het prentenboek van het jaar 2019, 'Een huis voor Harry' van Leo Timmers, stond centraal tijdens de 20 voorleesfeestjes in de vestigingen van de Bibliotheek Z-O-U-T. Wat we deden? Interactief voorlezen met de vertelkast, een liedje zingen en een verwerkingsopdracht doen: 'een eigen Harry maken'. Circa 300 peuters en kleuters kwamen op bezoek.

'Wapperkidz, voorlezen met gebaren', een inspirerende workshop voor pedagogisch medewerkers, leerkrachten en ouders. De meerwaarde van voorlezen met gebaren is dat kinderen de aangeboden woordenschat verwerken door motorisch, visueel en auditief bezig te zijn.

Jaarlijks organiseert de Bibliotheek Veenendaal in samenwerking met de Bibliotheek Z-O-U-T de voorrondes en de regionale finale van **De Nationale Voorleeswedstrijd** (feb/mrt), de spannendste leesbevorderingscampagne voor groep 7 & 8. Kinderen leren veel van elkaar en het wedstrijdement is heel aansprekend. De plezierige spanning én het enthousiasme van de supporters maken de wedstrijd onvergetelijk voor leerlingen. Scholen kunnen hun schoolkampioen opgeven. De Bibliotheek Z-O-U-T organiseerde in 2019 twee voorrondes én de regiofinale, in Wijk bij Duurstede met negen scholen uit Wijk bij Duurstede en Rhenen en in Leersum met acht scholen uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug. De regionale finale met negen schoolkampioenen uit de voorrondes werd gehouden in de Allemanswaard in Amerongen. De beste voorlezer, een leerling van de Montessorischool uit Rhenen, ging door naar de provinciale finale.

De Prijs van de Nederlandse Kinderjury (mrt-mei) is een literatuurprijs die sinds 1988 jaarlijks door de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek wordt toegekend aan de beste in het Nederlands verschenen kinderboeken. Anders dan bij bijvoorbeeld de Gouden Griffel en aanverwante prijzen voor kinderliteratuur wordt de prijs niet door een vakjury bepaald, maar door het leespubliek: kinderen tussen 6 en 12 jaar. Kinderen worden uitgedaagd om zoveel mogelijk boeken te lezen én te beoordelen. Kritisch lezen zorgt voor beter lezen en ook voor meer plezier in het lezen. Daarom is er de Nederlandse Kinderjury, waar ieder jaar tienduizenden kinderen aan meedoen. Zij brengen hun stem uit op hun favoriete boeken in de leeftijdsgroepen 6 t/m 9 en 10 t/m 12 jaar. Het boek dat de meeste stemmen krijgt, wint **de Publieksprijs van de Nederlandse Kinderjury**.

In alle vestigingen stond het thema 'Reis mee!' van de **65ste Kinderboekenweek** (okt) centraal met een kleurfeestijn én een quiz met weetjes over vervoer. De Bibliotheek Z-O-U-T nam dit jaar ook deel aan het Kinderboekenweekfeest in Driebergen met voorlees- en verwerkingsactiviteiten rond verschillende voertuigen, zoals de fiets, de brandweerwagen, de tractor en de kraanwagen. Doel? Promotie van kinderboeken en lezen.

BOEK EN WEEK
23 T/M 31 MAART 2019
DE MOEDER DE VROUW

Boekenweek (23-31 maart) met bekendmaking van de Z-O-U-T-schrijver van het Jaar 2019: Ingrid Hoogendijk met haar boek 'Ons gaat het in ieder geval nog goed' tijdens een eigen Boek&Bal. Landelijk thema van de Boekenweek 2019 was 'De moeder de vrouw'.

Spannende Boeken Weken/Zomerlezen (jun-aug)
Het meest gelezen genre in 2019 was spannende boeken (36%), gevolgd door literatuur. Van de vakantielezers nam de helft (53%) spannende fictie mee op vakantie. Tijdens de zomermaanden stond in de Bibliotheken Z-O-U-T het spannende boek centraal. We gaven leestips voor de vakantie in de vestigingen, op de website en via social media.

Themamaand '**Nederland Leest**' (nov) had in 2019 het thema Duurzaamheid. In de vestigingen waren lezingen en workshops en werden er films gedraaid rondom dit thema. Concreet kwamen de volgende onderwerpen aan bod: een plasticvrij leven, duurzaam leven en duurzaamheid in de praktijk. Trouwe leden van de Bibliotheek kregen het boekje 'Winterbloei' cadeau met verhalen over de natuur van Jan Wolkers.

Joris' kerstboom (dec) stond eind december centraal in Doorn, Maarn, Leersum, Amerongen, Wijk bij Duurstede, Rhenen en Renswoude opgesteld. Doel van Joris' Kerstboom is in gesprek komen over soms lastige en verborgen gevoelens van bezoekers rondom de periode van reflectie. Speciaal hiervoor zijn medewerkers en vrijwilligers getraind om gesprekken over deze gevoelens prettig te laten verlopen. Bezoekers mochten hun wensen, gedachten, enzovoorts ophangen in de kerstboom, zodat het gevoel fysiek een plekje kreeg. Dit was een groot succes. Bezoekers hingen vele kerstballen op en er werden veel gesprekken gevoerd.

NEDERLAND LEEST

De Front office: hartelijk welkom!

De Bibliotheek Z-O-U-T faciliteert in ontmoeting. Wekelijks zijn er speciale bijeenkomsten -gratis toegankelijk- waarvoor je geen lid hoeft te zijn en je niet hoeft in te schrijven. Kortom: laagdrempelige bijeenkomsten. We noemen ze 'de Zoute Inval'. Soms een lezing, een creatieve ochtend, een workshop of presentatie, vaak ook gewoon ontmoeten. Met als doel: inwoners stimuleren om mee te (blijven) doen. Of deze aanpak werkt?

Maarn, Lieke Bos: 'De Zoute Inval mag zich verheugen in een steeds groter aantal bezoekers. Maar liefst 722 mensen kwamen in 2019 op de maandagochtend naar vestiging Maarn. Om de week vindt er een activiteit plaats. In ons programma sluiten we regelmatig aan bij landelijke activiteiten. Bijvoorbeeld een dichter tijdens de poëziweek, voorleestips voor ouders/grootouders tijdens de voorleesdagen, de geschiedenis van Maarn tijdens de Maand van de Geschiedenis, een regionale auteur tijdens de Boekenweek enzovoorts. Vaak nodigen we een Z-O-U-T-schrijver uit in het kader van de verkiezing Z-O-U-T-schrijver van het jaar. In 2019 was Korine van Veldhuijsen onze gast. Zij vertelde over de totstandkoming van haar boek 'Aan het sterfbed'.

Voorafgaand aan de reguliere feestdagen (Pasen, Kerstmis, Sinterklaas) organiseren we diverse workshops die veel belangstelling trekken. 'Onthouden en vergeten' door Els Vermeer steeg hier met kop en schouders bovenuit; voor deze geheugentraining mochten we 41 bezoekers verwelkomen.

Een voorbeeld van een leuke creatieve ochtend is de 'brei-inloop', waarbij we samen van restjes wol dekens breien voor een goed doel. In december doneerden we de opbrengst van de veiling, een kleine € 70,-, aan de 'Vlinders van Immanuël'.

Het doel van de Zoute Inval is ontmoeten, opheffen van eenzaamheid, leren en informeren. Dit komt ook zeker tot zijn recht tijdens de koffie-ochtenden. Zelfs gedurende de (nogal warme) zomervakantie waren er gemiddeld 15 personen aanwezig. Men wisselde tips uit, bood zo nodig hulp, luisterde naar ervaringen en er werden regelmatig gedichten voorgelezen.'

Leersum, Nelleke Hurkens en Liesbeth Faber: 'Samen met mijn collega Liesbeth heb ik de dagelijkse leiding in bieb Leersum, wij werken er met 22 vrijwilligers. Natuurlijk staan de uitlening, promotie van boeken (en andere materialen) en het geven van informatie voorop. Maar ons doel is ook om een gezellige ontmoetingsplek te bieden, de huiskamer van het dorp. Vier dagen in de week kan iedereen er terecht voor bijvoorbeeld het lezen van de krant met een kop koffie en natuurlijk voor fijne werkplekken.

De eerste maandag in de maand staat de Inloop Digitale Hulp in samenwerking met de HCC!Seniorenacademie op de agenda. En op woensdag van 11.00-16.00 uur is er Taalcafé voor iedereen die onze taal (beter) wil leren. Op donderdagochtend organiseren wij de Zoute Inval, een koffieochtend met veel spelletjes, breien en klaverjassen. Om de week plannen wij een lezing over bijvoorbeeld gezonde voeding, valpreventie, een cultureel onderwerp of een reisverslag. Achter in de Bibliotheek is de Tijdlijn van Leersum gevestigd, met regelmatig een nieuwe tentoonstelling over een typisch Leersums onderwerp. Al met al zijn we als Bibliotheek erg actief in Leersum, samen met de Leersummers. Iets waar we best trots op mogen zijn.'

Renswoude, Esther van den Brink: 'Al jaren wordt er op verschillende wijze invulling gegeven aan de Zoute Inval in Renswoude. Ieder moment dat de Bibliotheek open is, kun je bijvoorbeeld biljarten. Vooral op dinsdag en vrijdag wordt daar veel gebruik van gemaakt. Het is een vast clubje, met soms een nieuwkomer. Vrijdagmiddag speelt een groepje senioren samen rummikub of een potje sjoelen. Alles onder begeleiding van een vrijwilliger, vaak van min of meer dezelfde leeftijd.

De Zoute Inval is bedoeld om mensen uit hun huizen te lokken en in contact te brengen met anderen, en ook om wat bij te leren. Daarom zijn er op diverse dagdelen verschillende soorten bijeenkomsten georganiseerd voor verschillende groepen. Denk aan workshops, lezingen, interactieve bijeenkomsten of een voorlichting, veelal gegeven door mensen uit Renswoude of omgeving. Vaak in de ochtend en soms, als het onderwerp er zich voor leent, in de avond. En dat trekt weer een ander soort publiek.

Voor meerdere bezoekers is de sfeer en gezelligheid de voornaamste reden voor een bezoekje. Ook bieden we in de Bibliotheek, samen met onze partner SWO, ruimte en faciliteiten voor diverse groepen uit Renswoude, zoals de Patiëntenvereniging, de Club Bidden voor Renswoude en de Oudheidkundige Vereniging. De Bibliotheek Renswoude bruist altijd van de activiteiten en gezelligheid.'

Zoute Inval

Bezoekers van activiteiten

Zoute Inval	4.828
Doornse Dis	1.012
Overige activiteiten	2.200

NB: in verband met het delen van huisvesting zijn aantallen niet compleet; in werkelijkheid is het bezoekersaantal hoger

Niek van Beek: 'Ik woon nu iets meer dan 5 jaar in Leersum. Gerrit Ijskes zei dat ik eens een keer moest meegaan, sindsdien probeer ik geen Zoute Inval over te slaan. Ik zou het echt niet meer willen missen!'

'De Zoute Inval is voor ons zeer belangrijk, omdat wij vele goede contacten hebben gekregen met fijne mensen. Wij kunnen niet meer zonder.'
H.G Niek en Willy v Beek

Joke Holleman:
'Voor mij was in eerste instantie een wekelijks praatje met medebezoekers belangrijk, vooral om te wennen in mijn nieuwe woonomgeving. En dat is -mede dankzij de Bibliotheek Z-O-U-T- gelukt! Ik heb heel veel mensen nieuw zien binnenkomen die later, net als ik, iedere keer weer komen. De locatie, de leiding door Nel Hurkens, maken dat het altijd goed en gezellig is. Inmiddels help ik zelf als vrijwilliger. Kortom, de Zoute Inval in Leersum is een groot succes!'

'Iedere donderdagmorgen ga ik naar de Zoute Inval, het hoogtepunt van de week. Gezellig met plaatsgenoten koffiedrinken en een praatje maken. Vaak een spelletje doen of luisteren naar een lezing. De Paas- en Pinksterbrunch, het sinterklaasfeest, de kerstmaaltijd... allemaal bijeenkomsten om naar uit te kijken. Ik voel me er thuis en wil het voor geen goud missen. **Hartelijke groeten, Jenny Schuurman**'

De donderdagmorgen is al ruim 12 jaar 'heilig' voor mijn vrouw en mij. Dan hebben we een van de gezelligste ochtenden van de week, 'het ankerpunt' bij de Zoute Inval. Vanaf het najaar van 2007 gegroeid naar wekelijks minimaal 35 aanwezigen, soms zelfs meer dan 50. Het sterkste beleef ik de feestelijke sfeer als ik als gastheer zelf even niet meedoe. Ik geniet van het onderlinge enthousiasme en plezier. De binding is enorm, we vormen eigenlijk één grote Zoute Invalfamilie. Ik zou die 'familiebijeenkomsten' niet willen missen en daarom is die donderdagmorgen 'heilig'.
Frans Groot

Maak lezen tot een missie voor dit land, het is hard nodig

Henk Pröpper, Volkskrant 25 oktober 2019

Scholen, bibliotheken en instanties doen er alles aan om mensen aan het lezen te krijgen – zie de campagne Nederland Leest, die komende week begint. Maar het is bij lange na niet genoeg, ziet Henk Pröpper, en alleen Den Haag kan dat veranderen.

Het afgelopen jaar kende een lawine aan rapporten over het probleem van laaggeletterdheid en ontleding in Nederland. Wat blijkt? Meer dan in bijna elk ander westers land ontbreekt vooral onder jongeren en in toenemende mate bij ouderen de ‘leesmotivatie’. De Raad voor Cultuur, de Onderwijsinspectie en zelfs de Sociaal-Economische Raad roepen op tot een leesoffensief. De kloof tussen hooggeletterden en laaggeletterden groeit en daarmee ook de kloof tussen mensen die wel of veel minder toegang hebben tot essentiële informatie en kennis. De fascinatie voor de smartphone en Netflix doodt in menig gezin het gesprek en weerhoudt veel ouders van het voorlezen van hun kinderen.

Lezen wordt vaak beleefd als een verplichting, niet als een kans of een verrijking. Op den duur, zo waarschuwen de rapporten, kan dit probleem grote economische en politieke gevolgen hebben. Dat mensen door goed en begrijpend lezen sterker empathisch gedrag vertonen, beter waarheid van onwaarheid kunnen onderscheiden, meer levensgeluk ervaren en gemiddeld beduidend langer en gezonder leven dan niet-lezers, is tot daaraan toe, maar dat laaggeletterdheid en ontleding ongunstige economische effecten hebben, dat zou Den Haag toch wakker moeten schudden.

De Nederlandse overheid heeft de ambitie tot de kennistop van de wereld te behoren. Toch zijn meer dan twee miljoen mensen in Nederland laaggeletterd, een handicap die vaak van generatie op generatie wordt doorgegeven. Als het gaat om de arbeidsmarkt, spreekt men tegenwoordig – en dat klinkt heel professioneel – over de noodzaak van ‘21st century skills’, maar in veel gevallen hebben mensen nog moeite met ‘19th century skills’: lezen en schrijven. Niettemin maakte de problematiek van de eikenprocessierups dit jaar aanzienlijk meer los in politiek en media dan de pijnlijke constatering in al die rapporten dat er werkelijk een probleem is met het lezen in ons land.

Ondanks de inzet van honderdduizenden onderwijzers, leraren, bibliothecarissen, voorlezers op scholen, in crèches en ziekenhuizen, moeders en vaders, daalt de positie van Nederlandse leerlingen op internationale ranglijsten als het gaat om leesniveau en -plezier. Nu zijn die ranglijsten wellicht niet zo relevant. Belangrijker is wat wij kinderen en mensen ontzeggen als zij geen toegang krijgen tot wat vroeger de wereld van de verbeelding heette: de formidabele kracht van taal en boeken je aan het denken te zetten, je te verplaatsen in anderen, een andere wereld of een ander perspectief te ontdekken en dan het gevoel te hebben volledig te leven. En door dat alles een volwaardig burger te worden, een betrokken deelnemer aan onze samenleving, beter bewapend tegen nepnieuws en extreme ideeën en ideologieën.

Zoektocht naar het onbekende

Op de lagere school, lang geleden, was ik geïnteresseerd in de ontdekkingsreizen van Europese scheepvaarders. In de schoolbibliotheek zocht ik naar (geromantiseerde) scheepsjournaals die mij deden dromen en die een enorme levenslust aanwakkerden. Wie ooit bij Kaap de Goede Hoop heeft gestaan, waar twee oceanen elkaar ontmoeten – een magisch beeld –, kan

zich iets voorstellen bij de hoop en de vrees van die scheepvaarders als zij wederom een kaap rondden, op weg naar... wat? Het idee in het geheel niet te weten wat er voor je zal opdoemen, welke wonderen of monsters daar liggen te wachten, maakte het lezen van die boeken tot een belevenis. Heerlijk en huiveringwekkend was het me te identificeren met een scheepsjongen voor wie letterlijk alles nieuw was. Vanaf dat moment was lezen voor mij een zoektocht naar het onbekende, en eigenlijk is dat altijd zo gebleven. Als kind volgde ik het perspectief van de scheepsjongens, vaak slimme ventjes uit arme gezinnen die zich op reis onderscheidden door ambitie te tonen; in een enkel geval te leren lezen. Later kreeg ik oog voor andere figuren op het schip. In Nederlandse boeken waren dat, naast de schipper, de koopman en de dominee – waarbij het boekhouden en rekenen mij altijd voorkwamen als belangrijker activiteiten dan het kerstenen van ‘inboorlingen’ door de man van het woord, de man met de Bijbel. Rekenen vóór taal, en taal hooguit als instrument voor de hoogst denkbare orde: die van het koopmanschap. De Nederlandse politieke en economische visie wordt nog altijd, met trots, door die inschatting bepaald.

Ik moest daaraan denken bij het lezen van Civilizations, de nieuwe roman van de Franse auteur Laurent Binet (bekend van HhhH), waarin hij de westerse visie op de wereld geheel op zijn kop zet. Hij laat het Europa van Karel V (omstreeks 1530) koloniseren door Inca’s, die met verbazing kennismaken van de gewelddadige politieke en religieuze conflicten op dit voor hen onbekende continent. Het meest geïntrigeerd zijn ze door wie ze de ‘getonsureerden’ noemen. Dit zijn overwegend fanatieke en lang niet altijd betrouwbare mannen met een geschoren kruin die in hun ogen verantwoordelijkheid dragen voor drie taken: de verheerlijking van hun god, de oogst van de donkere drank die zo goed smaakt (wijn) en het bewaren en onderhouden van ‘de bladeren die spreken’. Dat laatste achten ze het belangrijkste, want alle geheimen, aardse en religieuze, zo horen ze, liggen in die bladeren verborgen.

De Inca’s bejiveren zich dus om te leren lezen. Hun verhaal van de ontdekking van de Nieuwe Wereld is er een van toevlucht zoeken tot kennis, niet tot territorium, niet tot rijkdom, niet tot macht. Binets roman is een tegengeschiedenis die laat zien hoe anders de geschiedenis van Europa had kunnen verlopen. De roman bewijst ook dat ‘ontwikkeld’ en ‘onderontwikkeld’ verraderlijke concepten zijn – het ligt er maar aan wat je doet met je ontwikkeling, je mogelijkheden, welke ambities je hebt. Dat zou ons aan het denken moeten zetten.

Bij het begin beginnen

Een paar weken geleden berichtte de Volkskrant over het plan om ‘op Zuid’ in Rotterdam een iconisch gebouw te ontwikkelen. Voor deze ‘achtergestelde wijk’ zou het gezichtsbepalende complex, de ‘Cultuurcampus’, een inhaalslag kunnen betekenen door kennis, cultuur en toerisme te bundelen, zo is het idee. Interessant vond ik de reactie van Wim Pijbes, oud-directeur van het Rijksmuseum, nu directeur van stichting Droom en Daad. Hij vroeg zich af: voor wie is het gebouw eigenlijk bedoeld, voor de mensen van Rotterdam-Zuid, of voor mensen van buiten, toeristen, studenten? En wat zou het moeten zijn als je werkelijk aandacht hebt voor de bewoners van Zuid zelf? Vervolgens verwees hij naar bijzondere bibliotheken die zijn ontworpen door Nederlandse toparchitecten in Tianjin (Winy Maas), Doha en Seattle (Rem Koolhaas) en Birmingham (Francine Houben). Daar voegde hij een in al zijn soberheid superieure zin aan toe: ‘Begin ook op Zuid met lezen en schrijven, met taal.’

Die zin is een monument op zichzelf. En raakt de problematiek in het hart. Bijzondere gebouwen neerzetten is één ding, maar hoe zorg je ervoor dat de mensen in de wijk er werkelijk door worden opgetild? Een iconisch gebouw zou in de hoofden van de mensen moeten zitten, het is gemaakt van taal en het heet verhaal. Het vertelt dat je erbij hoort, dat je een rol hebt, dat er redenen zijn om trots te zijn, om te beginnen, om het avontuur te zoeken. Een bijzondere bibliotheek binnengaan is zo’n avontuur dat groter wordt met elk boek dat je raakt.

Dit verhaal begint bij het begin, bij het voorlezen van jonge kinderen, bij het inrichten van schoolbibliotheken, bij het motiveren van jonge en oudere mensen te lezen om te leren en te genieten en erbij te horen. Scholen, bibliotheken en organisaties als Stichting Lezen, Stichting Lezen & Schrijven, het Literatuurmuseum/Kindermuseum en de CPNB doen alles wat ze kunnen om mensen bij het lezen te betrekken. Programma’s als Kunst van Lezen, Tel mee met Taal en Bibliotheek op school zijn ook succesvol. Er is echter meer regie nodig om het tij te keren, en onze taal en het lezen zouden in politiek Den Haag op volledige inzet moeten kunnen rekenen. Onderwijs en Cultuur (beide pijlers van OCW) moeten er eer in stellen van begrijpend, invloedend lezen een gezamenlijke ‘missie’ te maken. Dit is geen kruistocht tegen rekenen, wel tegen de rekenaars, want zij rekenen verkeerd. Met al onze 21st century skills weten we nog altijd onvoldoende welk goud we in handen hebben met lezen. Het wordt tijd ons weer te buigen over de bladeren die spreken, en iedereen die kans te geven.

Nederland Leest

In de maand november staan scholen en bibliotheken in het teken van de CPNB-campagne Nederland Leest. Het thema is dit jaar duurzaamheid. Bij de campagne horen de door Onno Blom samengestelde bloemlezing Winterbloei, met natuurverhalen van Jan Wolkers (cadeau van de bibliotheken, voor leden en niet-leden), en een heruitgave van Borealis van Marloes Morshuis (gratis voor scholieren van groep 7 en 8 en vmbo-leerlingen in het eerste en tweede jaar).

Leesmonitor

Op Leesmonitor.nl van Stichting Lezen zijn tal van data, feiten en wetenswaardigheden te vinden over de ontwikkeling van het lezen en het leesgedrag in Nederland. De site baseert zich op wetenschappelijke onderzoeken, geeft inzichten en tips. Wat is leesmotivatie? Waarom lezen we minder boeken? Zijn er verschillen tussen jongens en meisjes? Waarom zijn voorlezen en vrij lezen belangrijk? Welke veranderingen in het leesgedrag ontstaan er door digitalisering? Hebben we werkelijk te maken met ontleding of lezen mensen anders? De site gaat in op bestaande programma’s om mensen aan het lezen te helpen en laat ook zien waarom er hier en daar reden is voor optimisme: veel ouders staan nog altijd positief tegenover lezen; het plezier en het nut van voorlezen worden algemeen onderkend.

Feiten & cijfers

- De leestijd van jongeren van 13 tot 34 jaar is tussen 2013 en 2018 met een kwart gedaald. Jongeren tussen de 13 en 19 lezen het minst: 10 minuten per dag.
- Ouderen en vooral 65-plussers lezen het meest, tot wel anderhalf uur per dag. Er lijkt een generatiekloof te ontstaan.
- Mannen zijn sinds 2013 significant minder gaan lezen, terwijl de leestijd van vrouwen stabiel is.

- Het aantal leden van de bibliotheek daalde sinds het piekjaar 1994 gestaag van 4,59 miljoen (30 procent van de bevolking) naar 3,71 miljoen in 2017 (22 procent van de bevolking). Sindsdien is het aantal leden nagenoeg stabiel.
- De uitlening van gedrukte boeken is sinds 2000 meer dan gehalveerd: van 174 miljoen boeken tot 67,3 miljoen in 2017. De krimp betreft vooral volwassenen. Inmiddels worden er meer boeken uitgeleend voor kinderen dan voor volwassenen.
- De leesprestaties van Nederlandse kinderen zijn internationaal gezien nog altijd bovengemiddeld goed. Nederland wordt wel door steeds meer landen voorbijgestreefd. Twee op de tien 15-jarige leerlingen is laaggeletterd, ruim een op de tien is hooggeletterd.
- Nederland behoort met Frankrijk tot de weinige landen waar de leesprestaties de afgelopen jaren zijn achteruitgegaan. De kloof tussen zwakke en sterke lezers groeit.
- In Pisa, een internationaal onderzoek naar de leesvaardigheid van 15-jarigen, staat Nederland op de vijftiende plaats van 71 landen. De Nederlandse overheid streeft naar een positie in de top-5.

Ik wil de wereld veranderen!

Fragment uit het originele script van Multatuli's 'Max Havelaar'

Educatie: een leven lang leren start al bij 0 jaar!

De Bibliotheek Z-O-U-T biedt ouders en professionals ondersteuning in taal-, lees- en digitale vaardigheden. Dit doen wij samen met partners in de regio, zoals de consultatiebureaus, de kinderopvang, basisscholen en het voortgezet onderwijs. Binnen het team Programma is Educatie verantwoordelijk voor de uitwerking. Dit gebeurt aan de hand van de **doorgaande leeslijn**, uitgewerkt in de volgende programmalijnen:

- BoekStart voor Baby's
- BoekStart in de Kinderopvang
- de Bibliotheek op School
- educatief aanbod
- incidentele subsidies:
 - pilot digitale prentenboeken
 - pilot 'Leesplezier voor kinderen met leesproblemen'
 - landelijke bijdrage van Kunst van Lezen

De periode voordat kinderen naar de basisschool gaan, is essentieel voor de taalontwikkeling en het voorkomen van laaggeletterdheid. In deze voorschoolse periode vormt het voorlezen –naast het praten met het kind– eigenlijk het startpunt van de taalontwikkeling. Ouders, verzorgers, consultatiebureaus en de kinderopvang spelen een belangrijke rol. De Bibliotheek Z-O-U-T biedt –als start van een leven lang leren- BoekStart met twee programmalijnen, te weten:

- **BoekStart voor Baby's**
- **BoekStart in de Kinderopvang**

Je kunt niet vroeg genoeg beginnen als het gaat om de **taal- en mediaopvoeding**. We dragen dan ook graag bij aan de realisatie van programma's op het gebied van leesplezier, taalontwikkeling en mediaopvoeding. Daarom streven we naar duurzame samenwerkingen met (voor- en vroegschoolse) educatieve instellingen. Samen met uiteenlopende partners zetten we in op de ontwikkeling van taal- en mediaopvoeding. Met als uiteindelijke doel: ieder kind taal- & digitaalvaardig! BoekStart heeft gerichte programma's voor baby's en voor peuters in de kinderopvang.

BoekStart voor Baby's

Met het programma 'BoekStart voor Baby's' hebben de gemeenten, GGD en de Bibliotheek Z-O-U-T als gezamenlijke doel om ouders met pasgeboren baby's te bereiken en al vroeg de kiem te leggen voor leesplezier. Kersverse ouders kunnen in de Bibliotheek een gratis BoekStartkoffertje ophalen. Daarin zitten twee babyboekjes, een boekenlegger en een folder met voorleestips. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde scoren we 10% hoger met een ophaalpercentage van 55%.

Van alle Nederlandse ouders is **61%** bekend met het **BoekStartkoffertje**, zo blijkt uit onderzoek. Ouders met een lage sociaaleconomische status zijn hier iets minder vaak bekend mee. Wanneer zij het koffertje wel kennen, halen zij dit bijna net zo vaak als de overige ouders (in **7** van de **10** gevallen).

In **98%** van de gevallen is men (zeer of volkomen) tevreden over het koffertje. Ook worden de boekjes uit het koffertje vaak gebruikt: ouders lezen eruit voor (**78%**), geven ze aan hun kind (**56%**) en/of laten hun kind de boekjes zelf pakken (**53%**). Bijna een kwart (**22%**) van de ouders geeft aan eerder te zijn begonnen met voorlezen door BoekStart. Vooral ouders met een lage sociaaleconomische status worden beïnvloed: **63%** van deze ouders geeft aan dat hun houding ten aanzien van voorlezen en/of hun voorleesgedrag door BoekStart is veranderd. Onder de ouders met een gemiddelde of hoge SES is dit effect minder, maar nog steeds aanzienlijk: respectievelijk **49%** en **41%**. (Bron: Kantar publics in opdracht van Kunst van Lezen)

BoekStart in de Kinderopvang

BoekStart in de Kinderopvang is bedoeld om kinderen van 0-4 jaar, de ouders én pedagogisch medewerkers intensief met lezen en boeken in aanraking te laten komen via de kinderopvang. Het programma bestaat uit een plan van aanpak om structureel voorlezen te borgen en taalachterstanden te voorkomen. Doel:

- de samenwerking tussen Bibliotheek en kinderopvang te versterken;
- kijk- en leesgedrag bij (zeer) jonge kinderen positief te stimuleren;
- ouderbetrokkenheid bij leesontwikkeling van hun kind te verhogen.

Door een landelijke bijdrage in 2019 van Kunst van Lezen wordt BoekStart in de kinderopvang bij alle locaties van kinderopvang SKDD en Kind&Co (gemeente Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede) ingezet. Door scholing en het versterken van de voorleescultuur door o.a. het aanbieden van collecties die goed aansluiten bij de voor- en vroegschoolse educatiethema's (VVE), is het bereik vergroot. Alle locaties hebben eind 2019 de monitor BoekStart in de Kinderopvang ingevuld. In 2020 komen de rapportages beschikbaar en worden de doelen voor het nieuwe jaar geformuleerd. Met alle organisaties is een samenwerkingsovereenkomst voor onbepaalde tijd afgesloten.

Bij kinderopvang De Harlekijn in Leersum is gewerkt aan een pilot om het gebruik van **digitale prentenboeken** binnen de kinderopvang een impuls te geven. Pedagogisch medewerkers leren dat het van belang is om digitale prentenboeken een plek te geven in hun educatieve programma en krijgen praktische handvatten om ermee te werken. Hiervoor worden de digitale prentenboeken van Bereslim gebruikt, aanbieder van digitale prentenboeken via de Bibliotheek. De effecten zijn onderzocht door de Vrije Universiteit Amsterdam. De pilot wordt in februari 2020 afgerond met een slotconferentie.

De Bibliotheek op School

De Bibliotheek op School (dBos) omvat een aanpak waarbij basisscholen én bibliotheken bouwen aan een gezamenlijk beleid en uitvoering, met meetbare resultaten, op de thema's lezen en mediawijsheid. Samen met de scholen zet de Bibliotheek zich in om alle kinderen de kans te geven een goede lezer te worden en wijs om te gaan met media en informatie. Om dit te bereiken vormen de collectie en structurele leesbevorderingen de fundamentele basis. Leesbevordering heeft alleen zin als er sprake is van een structurele aanpak waarbij de activiteiten een vast onderdeel vormen van het dagelijks programma. Met 10 scholen in ons werkgebied werken we samen aan deze aanpak. Deze scholen werken met een geschoolde leescoördinator en werken opbrengstgericht aan het versterken van de leescultuur met behulp van de jaarlijkse Leesmonitor.

De Bibliotheek Z-O-U-T heeft meegedaan aan een landelijke pilot 'Leesplezier voor kinderen met leesproblemen' en kan dit -met landelijke subsidie- uitrollen bij drie scholen in ons werkgebied met een onderwijsachterstandenbeleid. Door inzet van een leesconsulent die de tijd heeft om individueel met kinderen leesgesprekken te voeren. En samen te onderzoeken welk boek, of welke leestool, het kind ondersteunt in méér lezen en meer plezier in het lezen.

Educatief aanbod

De Bibliotheek Z-O-U-T levert aan voorschoolse instellingen en scholen een aanbod leesbevorderingsproducten en collecties die aansluiten bij de zaakvakken. Voor de kinderopvang sluiten de themacollecties aan bij de VVE-thema's. 90% van alle scholen maakt gebruik van dit aanbod.

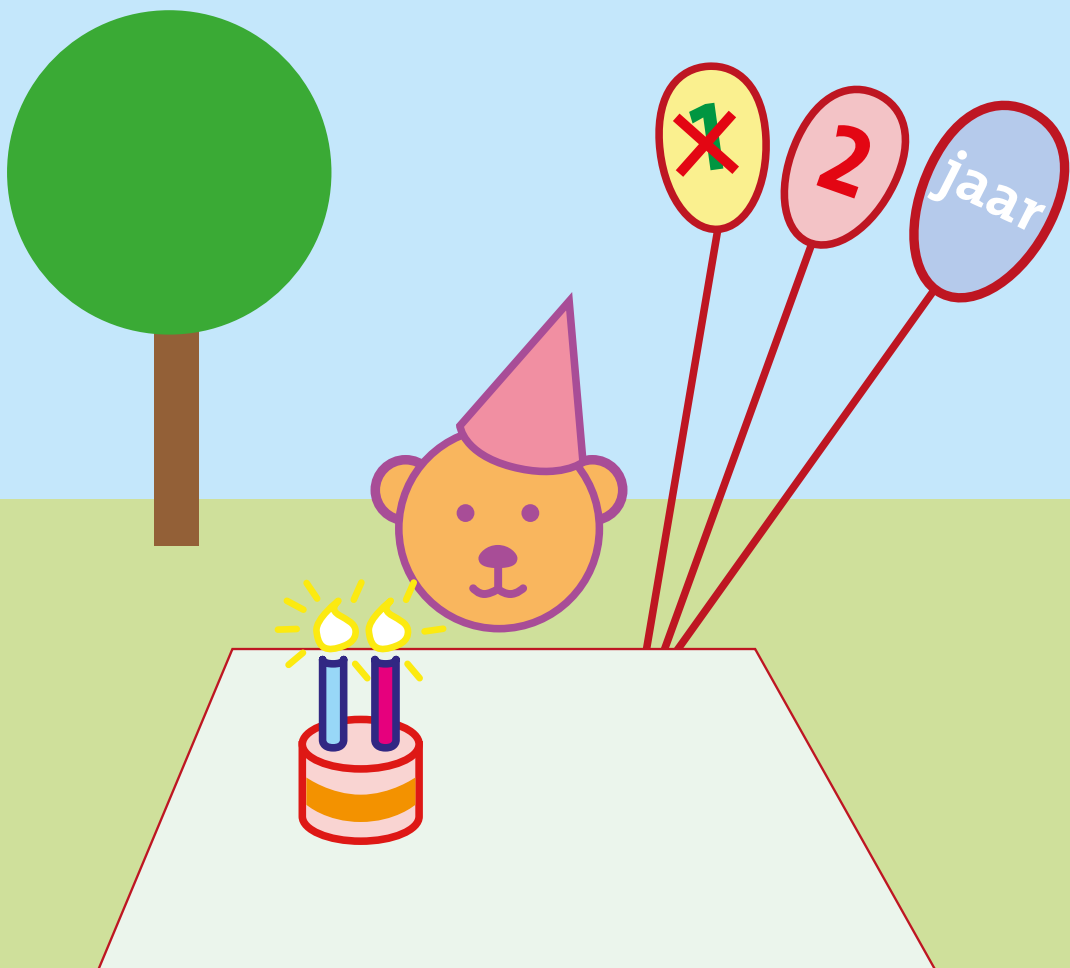
Wat hebben we in 2019 gerealiseerd:

- voorschools: 74 producten geleverd
- primair onderwijs: 419 producten geleverd
- groepsbezoeken: 32 groep 3-bezoeken ontvangen
- lessen digitale geletterdheid: aan 25 groepen 6 en 7 gegeven.

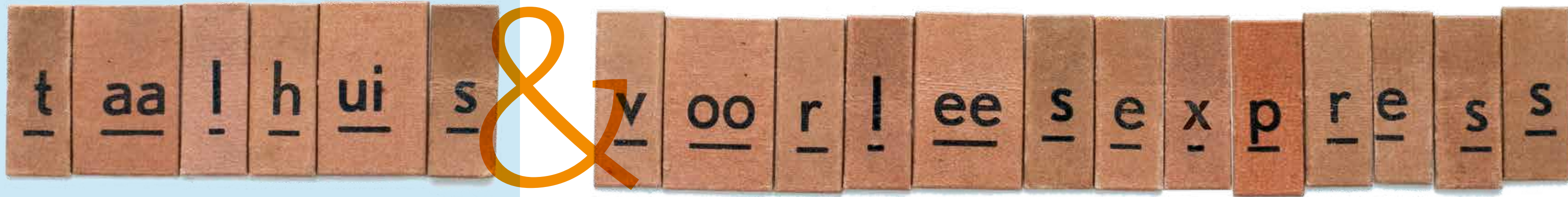
1 jaar!

Van harte
gefeliciteerd!

**Van harte
gefeliciteerd!**

In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen moeite met de basisvaardigheden taal. Hiervan is maar liefst 65% autochtoon, mensen die hier geboren en getogen zijn. Eén van de kerntaken van de Bibliotheek Z-O-U-T is om mensen te helpen hun basisvaardigheden te verbeteren. Daarom brengt de **Taalhuiscoördinator** initiatieven op het gebied van taalaanbod bij elkaar. Ook werkt zij samen met non-formele taalaanbieders, welzijnsinstellingen, Stichting Lezen en Schrijven en de gemeenten. Samen vormen ze de kernpartners. De Taalhuiscoördinator versterkt de initiatieven door onderlinge afstemming. Om zoveel mogelijk mensen te bereiken en de mogelijkheid te bieden om basisvaardigheden praten, lezen, schrijven en rekenen te verbeteren.

Lage basisvaardigheden
Onder basisvaardigheden verstaan we: lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. We maken hierin een onderscheid in NT1- en NT2-inwoners. NT1 staat voor inwoners met Nederlands als eerste taal. Zij zijn geboren en getogen in Nederland. Van de NT1'ers met basisvaardigheden behoort 60% tot de beroepsbevolking. NT2 staat voor inwoners met Nederlands als tweede taal. Zij zijn nieuw in Nederland.

Naast taal zijn digitale vaardigheden in Nederland vandaag de dag onmisbaar. De (lokale) overheid werkt steeds meer digitaal. Ook het aanvragen van ondersteuning moet vaak digitaal gebeuren. In Nederland hebben vier miljoen mensen onvoldoende digitale basisvaardigheden. De Bibliotheek Z-O-U-T wil dit aantal verlagen. Hiervoor brengt de Taalcoördinator initiatieven op het gebied van digitale vaardigheden bij elkaar. Doel: het aanleren of verbeteren van de digitale vaardigheden van alle inwoners in het werkgebied van de Bibliotheek Z-O-U-T.

De cursussen op het gebied van digitale vaardigheden en werken met de e-overheid (elektronische overheid) vinden plaats op een laagdrempelige plek.

Activiteiten:

- digitale inloop initiëren en faciliteren;
- aanbod digitale trainingen: Klik&Tik, Digisterker in o.a. de Bibliotheek Z-O-U-T;
- faciliteiten in de vestigingen bieden om toegang te krijgen tot oefenprogramma's en e-overheid.

Kinderen die in een taalarme omgeving opgroeien, hebben vaak een kansenachterstand die op latere leeftijd moeilijk in te halen is. In onze maatschappij, waarin alles zo snel verandert en steeds ingewikkelder wordt, is het belangrijk dat kinderen zo vroeg mogelijk gestimuleerd worden in hun taalontwikkeling. Interesse creëren in boeken en lezen is een succesvolle manier om dat te doen. Om van kinderen goede lezers te maken, is het ontwikkelen van leesplezier essentieel. Dat is waar de VoorleesExpress goed in is. Onze vrijwillige voorlezers hebben allemaal een passie voor taal, lezen en boeken en zij kunnen dit enthousiasme dan ook goed overbrengen.

Niet voor alle ouders is het vanzelfsprekend om voor te lezen, omdat ze soms zelf niet (goed) kunnen lezen of omdat ze het niet 'van huis uit' hebben meegekregen. Aan hen laten we zien dat er mogelijkheden zijn om hun kinderen te helpen bij de taalontwikkeling. Spelletjes doen zoals 'Memory', 'Pim-pam-pet' of 'Wie ben ik' is bijvoorbeeld een eenvoudige manier. Samen naar luisterboeken luisteren is een leuk en leerzaam.

Hoeveel gezinnen worden voorgelezen door VoorleesExpress?

actief bezig	21 gezinnen
afgerond	9 gezinnen
gestopt	2 gezinnen*
vrijwilligers	16 vrijwilligers

* gestopt wegens verhuizing

Er zijn twee vrijwilligers van buiten de gemeente Utrechtse Heuvelrug actief. Zij wonen in Zeist en Austerlitz.

VoorleesExpress - doelen: de taalontwikkeling van kinderen stimuleren en de taalomgeving bij kinderen thuis verrijken. Ouders in staat stellen om op hun eigen manier de taalontwikkeling te stimuleren. Het leesplezier vergroten. Het partnerschap tussen school, andere instellingen en ouders helpen te versterken.

Taal

taal

Taalhuizen
Het Taalhuis helpt mensen die moeite hebben met basisvaardigheden. Het Taalhuis is er voor mensen die nieuw zijn in ons land, maar ook voor de mensen die hier geboren en getogen zijn. Het Taalhuis werkt met vrijwilligers. We ondersteunen een aantal vrijwilligersorganisaties en particuliere en kerkelijke initiatieven. Mensen helpen met hun basisvaardigheden gebeurt veelal 1-op-1. Dan is een vrijwilliger bijvoorbeeld taalmaatje voor iemand die de taal niet goed spreekt en/of schrijft. Daarnaast werken we in groepen om het spreken te oefenen. Onze vrijwilligers zijn gedreven en maatschappelijk betrokken. Alle vrijwilligers hebben een training gehad in het ondersteunen van volwassenen bij het verbeteren van hun basisvaardigheden. In Renswoude bereik we zo'n 12 deelnemers, in Rhenen ongeveer 45 en in de Utrechtse Heuvelrug bijna 200.

Medelanders in beeld

Column Corry Eilander, diaconaal werker Zendings-Diaconessenhuis Bethanië Amerongen

Op een regenachtige maandagochtend komen een voor een, maar soms met een groepje tegelijk, de nieuwkomers binnen. Het druilerige weer is een dankbaar gespreksonderwerp: “Brr... koud in Nederland”. Rondom een lange tafel komen de onderlinge gesprekjes spontaan op gang. Niet alle gesprekjes zijn te volgen, want naast Nederlands wordt er Arabisch en Chinees gesproken.

Een Tunesische vrouw heeft in een half jaar enorme vorderingen gemaakt. Hele schriften vol aantekeningen liggen op tafel.

Elk woord schrijft ze op en herhaalt ze. Inmiddels zijn we ook bevriend geraakt. Taal heeft altijd zo'n mooie verbindende functie. Mensen komen dichtbij door taal. Tijdens de les, waar de nieuwkomers ingedeeld worden in kleine niveaugroepjes, komen de gesprekken van meer persoonlijke aard vanzelf op gang.

Een van de eerste lessen van de lesmethode beschrijft ‘De familie’. Daar willen de meesten wel graag over praten.

Je ziet ze terugdenken en beelden uit hun verre land voor zich

halen als we de vraag: ‘Heb jij een broer?’ lezen. In hetzelfde hoofdstuk wordt ook het moeilijke zinnetje: “Hoe ziet hij eruit?” geïntroduceerd. Ook al is het lastig om uit te leggen, het geeft wel de gelegenheid om elkaar te beschrijven en woorden te leren zoals zwart of blond haar, een grote of kleine neus, wel of geen baard, bril, een snor. Soms zijn er verbaasde reacties: “Is baard iets anders dan snor dan? In onze taal is dat hetzelfde woord.” Een baard zonder snor kan daar blijkbaar niet.

Over het algemeen geeft het veel hilarische momenten als we elkaar gaan beschrijven. Vaak is de docent de enige met blond haar. De studenten hebben het gemakkelijk, want zij hebben bijna allemaal zwart haar en zwarte ogen. Wat is samen lachen verbindend. Mensen komen graag naar de les, want het is een vrolijk moment voor de mensen die zich eenzaam voelen en voor de mensen die de rest van de week hard werken. Even op iets anders focussen en werken aan een betere toekomst geeft hoop en moed voor de volgende dagen.

handwerkclub (15-20 personen in de leeftijd van 50-80 jaar):
‘Een vast punt in de week om samen te handwerken doorbreekt de week, je leert nieuwe mensen kennen, we zien elkaar nu ook al buiten de Cantina en gaan soms samen ergens of bij elkaar op bezoek. We hebben nieuwe contacten opgedaan. We leren van elkaar en vooral delen we lief en leed.’

Doordat de Bibliotheek Z-O-U-T de Cantina coördineert, is er een plek ontstaan voor én door Doorn. Het is ook een plek waar kleine organisaties zichtbaarder worden en elkaar beter weten te vinden. Door in vroeg stadium mensen met elkaar in contact te brengen, voorkomen we (deels) duurdere zorg of stellen we het moment van zorgvraag uit. Het is een succes te noemen, maar het gebruik van de Cantina kan nog intensiever.

Feit: Van de ondervraagden geeft 83% aan minder eenzaam te zijn en gemiddeld 2 nieuwe contacten opgedaan te hebben via de Cantina. **Conclusie:** het project is van belang voor de leefbaarheid van Doorn, is goed voor de participatie: eenzaamheid en zorg worden hiermee vermeden. Doordat de Bibliotheek Z-O-U-T als ontmoetingsplek functioneert, komen bewoners makkelijker met elkaar in contact. Mensen blijven hierdoor onderdeel van de gemeenschap uitmaken en voelen zich minder eenzaam [Beleidsplan de Bibliotheek Z-O-U-T 2020-2025].

biljartclub, (10-15 personen in de leeftijd van 65-80 jaar): ‘Fijn een plek in de buurt om te spelen, een praatje te maken en mensen te zien en gezien te worden.’

Doornse Dis, een grote groep (30-45 personen in de leeftijd 65+) die gezamenlijk een warme lunch nuttigen, vertellen het volgende:
‘Gezellig samen eten in plaats van alleen. Een warme maaltijd, alleen kook je toch niet vaak heel uitgebreid. Thuis is het best stil en hier eet je gezellig samen en je leert toch weer nieuwe mensen kennen. Prettig, een vaste plek voor een heerlijke maaltijd. De mensen komen met de Belbus en Regiotaxi en halen elkaar soms ook op.’

Ontmoeting in de Cantina

Cultuurhuis Doorn

De Cantina in Cultuurhuis Doorn leent zich voor ontmoeting. De Bibliotheek Z-O-U-T geeft hier samen met partners invulling aan door activiteiten te organiseren onder de noemer ‘Ontmoeten in de Cantina’. Doel? Informele ontmoetingen om eenzaamheid te bestrijden, zinvolle vrijetijdsbesteding te bieden, faciliteren in ruimte voor hobby en leren, enzovoorts. Dit alles tegen minimale kosten en voor deelnemers is de toegang gratis.

Cantina

in de praktijk:

meedoen en meetellen

Gelegenheid creëren voor het opdoen van sociale contacten, het vinden van een luisterend oor of (deelname aan) activiteiten in het eigen dorp: dat lukt met bezoekersaantallen van circa 300 per week prima.

Integratie en **sociale participatie** van burgers in eigen buurt/dorp in een laagdrempelige omgeving voor mensen die de stap naar reguliere voorzieningen (nog) niet kunnen maken: aanvankelijk met wat drempelvrees loopt de Cantina steeds beter, ook op momenten dat er niet iets georganiseerd is.

Wegwijs maken bij kleine **hulpvragen** op diverse gebieden zoals vrijetijdsbesteding, omgaan met financiën, internet- & computergebruik: gedeeltelijk gelukt, vooral m.b.v. het Sociaal Dorpsteam met spreekuur en Grip op Geld. Digitale vaardigheden verdient nog aandacht.

Wegwijs maken naar gespecialiseerde instanties **bij** meer **specifieke hulpvragen**: de lijnen zijn kort en de verwijzing vindt direct plaats.

Mensen met beperkte financiële mogelijkheden gelegenheid geven tot **actieve deelname aan de maatschappij**: er zijn geen financiële drempels, iedereen kan meedoen en zijn of haar talent inzetten.

Nieuwe Nederlanders ondersteunen bij **integreren en participeren** in de woonplaats. Vluchtelingenwerk gebruikt regelmatig de Cantina, eveneens de Taalmaatjes van het Taalhuis die ook regelmatig de oefenprogramma's op de pc's in de Bibliotheek gebruiken.

Gelegenheid creëren om **zinvol bezig te zijn**, door het inzetten van eigen kwaliteiten, voor zichzelf of voor een ander, voor ieder die hier behoefte aan heeft: dagelijks zichtbaar!

Bo Hendriksen, Programma Manager Cultuur, Cultuurcoach in Wijk bij Duurstede
en Mediacoach voor de Bibliotheek Z-O-U-T

Cultuur- & Mediacoach in Wijk bij Duurstede: 2019 in vogelvlucht

In Wijk bij Duurstede gebeurt op cultureel gebied ontzettend veel. Het is dan ook een plezier om hier als Cultuurcoach aan bij te mogen dragen. Ik ervaar de stad als inspirerend, motiverend en uitdagend. Mijn voorganger, van wie ik het in 2018 heb overgenomen, had al een paar mooie samenwerkingen opgezet. Een deel van die samenwerkingen is voortgezet, een ander deel is in vorm en/of inhoud doorontwikkeld of gestopt.

Met Filmhuis Calypso gaven we het project Filmklas een vervolg voor groepen 3 en 4 van de basisscholen in de gemeente. Hieraan deden vijf scholen met in totaal 285 leerlingen mee. Ook hebben we samen Film op de Markt opgezet, een Openluchtbioscoop op de markt in het hart van Wijk bij Duurstede. Hier kwamen 400 bezoekers op af. Met het Wijks Atelier kijken we naar een masterclass korte film maken. Dat doen we in samenwerking met Nicola Hepp-Balhuizen, regisseuse en choreografe uit Wijk bij Duurstede. Dit krijgt een vervolg in 2020.

Ook de samenwerking met de werkgroep Amnesty Wijk bij Duurstede kreeg een vervolg. Jaarlijks organiseren wij een lezing voor leerlingen van groep 7 en 8.

Daarbij neemt een schrijver het jaarthema van Amnesty als leidraad. In 2019 verzorgde Arend van Dam deze lezing. Drie verschillende scholen (188 leerlingen) woonden zijn lezing bij. Voor 2020 kijken wij naar een mogelijke aanpassing van het concept, bijvoorbeeld een voorstelling in het jaarthema van Amnesty.

In 2018 startten we met Stichting WijkSport een samenwerking voor het project Sjors Sportief/Creatief. In dit project kunnen basisschoolleerlingen op een laagdrempelige manier kennismaken met sportieve en culturele activiteiten in de eigen omgeving door middel van een programmaboekje en een website. In 2019 kreeg Sjors Sportief/Creatief een vervolg, waarbij WijkSport zich richtte op de sportieve instellingen en ik op de cultuur. Het resultaat? Een mooi en divers aanbod waarvoor leerlingen zich konden opgeven. In 2019 namen 100 leerlingen deel aan culturele activiteiten. Ook dit project krijgt in 2020 een vervolg. De buurtsportcoaches en ik onderzoeken een intensievere samenwerking. Een voorbeeld is structureel meewerken aan de Koningssspelen. WijkSport organiseerde dit voor alle basisscholen uit de gemeente en ik verzorgde de workshop voor leerlingen uit groep 6 en 7. Stichting Binding is een belangrijke

'Het Filmhuis Calypso en de Cultuurcoach werken intensief samen. Projecten als Film in de Klas en Film op de Markt zijn daar voorbeelden van. De samenwerking is prettig, creatief en uiterst efficiënt. Rond Film op de Markt is Bo het centrale coördinatiepunt. Taken worden voortvarend opgepakt. De volgende uitvoering staat alweer in de steigers.' **Filmhuis Calypso, Ton Lancee**

'Kinderen zijn actief betrokken bij het bedenken en ontwikkelen van de invulling van het nieuwe Eigenwijks Speelpark. Ook hebben de kinderen een actieve rol gespeeld in de praktische realisatie van dit park. Met een kunstenaar maakten ze kunstwerken van wilgentenen en staken ze de handen uit de mouwen om zelf een hekwerk te bouwen. Bo was als Cultuurcoach de spil in dit netwerk. Er waren diverse personen en organisaties betrokken, met Bo als verbindende factor. Organisatie, communicatie en (een deel van de) uitvoering lagen bij Bo, ze was een rustpunt tussen partijen die niet bepaald uitblonden in het onderling afstemmen. Bo had de rust en de regie, en was daarmee van onschatbare waarde voor dit project. Zonder Bo was dit gedeelte niet van de grond gekomen en was de betrokkenheid van kinderen en basisscholen veel minder geweest.'

Eno Middelham, Jongerenwerker Stichting Binding

samenwerkings- en sparringpartner. Meerdere projecten binnen het Cultuurprogramma zijn tot stand gekomen met dank aan of met hulp van Stichting Binding. We werken met dezelfde doelgroepen en versterken elkaar op gebied van organisatie en inhoud. In 2020 onderzoeken we een intensievere en meer structurele samenwerking. Een mooi voorbeeld van een geslaagde samenwerking is het project 'Wilgentenen' in speeltuin De Horden. Door samen te werken op inhoud, organisatie en creatie, hebben we elkaar versterkt. Het resultaat? Een mooi nieuw speelpark genaamd 'het Eigenwijks Speelpark' met een prachtige natuurspeeltuin waarin kunstwerken van wilgentenen staan te pronken, gemaakt door leerlingen uit de gemeente. Aan project Wilgentenen deden in totaal een kleine 200 leerlingen van vijf scholen mee. Ik werk mee aan diverse projecten en workshops, zoals de Nationale Voorleeswedstrijd die is georganiseerd door Bibliotheek Z-O-U-T en Bibliotheek Veenendaal. Daarvoor heb ik twee van de drie voorrondes mogen presenteren, waaraan 16 schoolkampioenen meededen. Ook organiseert de Bibliotheek elk jaar de verkiezing 'Z-O-U-T-schrijver van het Jaar' voor schrijvers die wonen in het werkgebied van de bieb. In 2019 had

ik de eer om Boek&Bal, waar de winnaar feestelijk bekend wordt gemaakt, te mogen presenteren. In totaal 20 schrijvers hadden zich aangemeld.

Het Cultuurprogramma in Wijk bij Duurstede, inmiddels vier jaar oud, is een programma waarbinnen alle basisscholen jaarlijks een aanbod krijgen. Het ene schooljaar zijn dat groepen 1-2 en groepen 5-6, het andere schooljaar zijn dat groepen 3-4 en groepen 7-8. Voorbeelden van projecten die hierin vallen, staan hierboven beschreven. Daarnaast waren er ook programma's voor groepen 1-2 in samenwerking met Pip&Co, een lokaal poppentheatergezelschap; In de samenwerking met Pip&Co deden twee scholen mee met in totaal ruim 100 leerlingen.

En als Mediaccoach...

De Bibliotheek Z-O-U-T organiseert vele workshops. Sinds 2019 houd ik me als Mediaccoach ook daarmee bezig. Zo waren er meerdere workshops 3D-printen in de bibliotheek in Wijk bij Duurstede en heb ik in het najaar de workshop Bibberbotjes geïntroduceerd. De workshop 3D-printen geef ik samen met collega Bart van ICT, een fijne en leuke samenwerking. In totaal

'De afgelopen twee jaar is er voor het cultuur- en sportstimuleringsproject voor de jeugd een intensieve samenwerking geweest met Cultuurcoach Bo. Het is prettig samenwerken, ze is enthousiast, kritisch en proactief. Schooljaar 2020/2021 gebruiken we om samen een lokaal cultuur- en sportstimuleringsproject op te zetten.'

Tobias Wijnmaalen, coördinator Buurtsportcoaches & coördinator Gezond Gewicht bij Stichting WijkSport

organiseerden we twee workshops 3D-printen voor 12 leerlingen. De workshop Bibberbotjes maken geef ik zelf. In deze workshop maken leerlingen van 6 t/m 10 jaar op leuke wijze kennis met techniek en programmeren. Elke leerling neemt een ouder/verzorger mee, met wie ze samen het bibberbotje in elkaar zetten. Een fijne manier om de ouder/verzorger te betrekken bij de activiteiten.

Het is fijn om te merken dat men me steeds beter weet te vinden. Zo sprak ik met de organisatie van Festival Krom & Lek over hun subsidieaanvraag en heb ik hen hierbij kunnen ondersteunen, maakte ik kennis met Harold & Nina die graag een vervolg van Specials Got Talent willen organiseren, kreeg ik een maatschappelijk stagiair (via Binding) onder mijn hoede, maakte ik kennis met kunstenaar Sven Signe den Hartogh -geboren en getogen in Wijk bij Duurstede- van wie in 2020 een kunstwerk ergens in Wijk bij Duurstede geplaatst gaat worden. Ook maakte ik kennis met Tom van Ginkel van Theater Calypso, de Muziekschool en de Theaterschool.

Ik kijk terug op een fijn, productief en creatief 2019! Ook kijk ik graag vooruit naar wat alle geplante zaadjes in de komende jaren brengt in het mooie Wijk bij Duurstede!.

Bo Hendriksen

Verslag Cultuurprogrammering

De Binder Leersum, Cultuurhuis Pléiade

Doorn, Dorpshuis De Twee Marken Maarn,

Allemanswaard Amerongen, Landgoed De

Horst Driebergen, Boekhandel Boek&Koek

Maarn, Cursusproject Maarnwijzer, Stichting

Sociale Dorpsteams Utrechtse Heuvelrug,

**Voor uitvoering van de
Pianohandel Meijer, Jasper Verburgh,
cultuurprogrammering is samenwerking
kinderdagverblijven in de Utrechtse Heuvelrug.
met lokale partijen onmisbaar.**

Lokale kunstenaars van de Utrechtse

Heuvelrug. De Bibliotheek Z-O-U-T Educatie

voor verschillende landelijk vastgestelde

thema's van leesbevorderende campagnes.

Vrijwilligers: Doorn: Tineke van Strien,

Jeannette Poelstra Amerongen: Cobi Menalda,

Mijnie Sloos, Marjo van Gessel, Ivonne Kersten.

Maatschappelijke stages leerlingen van Revius

Wijk bij Duurstede en Revius Lyceum Doorn.

Utrechtse Heuvelrug 2019

Lokale cultuurprogrammering:

De cultuurprogrammering voor de dorpskernen Doorn, Leersum, Maarn, Driebergen en Amerongen van de gemeente Utrechtse Heuvelrug is in 2019 uitgevoerd door Bo Hendriksen, programmacoördinator Cultuurhuizen Heuvelrug onder verantwoordelijkheid van de Bibliotheek Z-O-U-T. Met een door de gemeente Utrechtse Heuvelrug beschikbaar gestelde subsidie is een afwisselende en doelgroepsgerichte programmering - die aansluit bij de wensen vanuit de cultuurnota - tot stand gebracht. Hierin werd waar mogelijk samengewerkt met lokale kunstenaars en lokale verenigingen en organisaties. Voor wat betreft de programmering in Amerongen werkten we waar nodig en mogelijk samen met De Proloog, beheerder van Allemanswaard.

Overzicht culturele activiteiten 2019

Binnen het concept 'Cultuurhuizen Heuvelrug' programmeerden we 19 voorstellingen voor jeugd, volwassenen en senioren, met in totaal 1.467 bezoekers. Het betreft hier het deel van de seizoenen 2018-2019 & 2019-2020 die in kalenderjaar 2019 geprogrammeerd stonden.

Er is gekozen voor een divers programma, van kindervoorstellingen, voorstellingen voor volwassenen, cabaret, muziek, poppentheater, een voorstelling met als thema autisme tot diverse lezingen van schrijvers. Door een zo gevarieerd mogelijk programma aan te bieden, is er voor alle doelgroepen iets te beleven in de Cultuurhuizen.

Twee voorstellingen werden geannuleerd in verband met tegenvallende kaartverkoop en samenloop van omstandigheden. Daarnaast is er één voorstelling verplaatst naar begin 2020. De bezoekersaantallen per doelgroep varieerden sterk, zoals in de bijlage 'Bezoekersaantallen 2019' te zien is. In dit document vind je een opsomming van alle activiteiten met bezoekersaantallen, onderverdeeld in 55+, jeugd tot 14 jaar, overige leeftijden en een totaaloverzicht.

Activiteit en 2019

		totaal	waarvan 55+	waarvan jeugd tot 14 jr	waarvan overige leeftijd
Joes Boonen - Bang Mannetje	Amerongen Allemanswaard	78	18	40	20
Dirk Scheele - Z'n leukste liedjes	Leersum De Binder	205	41	70	92
Carel Kraayenhof en Juan Pablo Dobal - Dwaze Tijd	Doorn Cultuurhuis Pleiade	114	75	0	39
Harry Sacksioni - Smoky Strings	Amerongen Allemanswaard	157	87	0	70
Hakim - Op z'n best	Amerongen Allemanswaard	94	20	50	24
Annegreet van Bergen - lezing	Maarn Boek&Koek	47	35	0	12
Boek&Bal	Doorn Cultuurhuis Pleiade	60	35	0	25
Arjan Kleton - Met de fles groot gebracht (try out)	Amerongen Allemanswaard	70	30	0	40
Koffie concert Sweelinck	Doorn Cultuurhuis Pleiade	32	10	9	13
Opera Tralala - Poesje Nel	Doorn Cultuurhuis Pleiade	35	7	15	13
Theater van Santen - De Kleine Prins	Driebergen Theater Maitland	74	8	36	30
Simone vertelt - En niemand wist waarom	Maarn de Bibliotheek Z-O-U-T	35	5	14	16
De Spraakversterker - Wie Durft?!	Amerongen Allemanswaard	62	20	0	42
Laros & De Jong - Het Nieuws van Gisteren	Leersum De Binder	46	0	33	13
Voorstelling Mantelzorgers	Amerongen Allemanswaard	131	110	0	21
Lezing Griet op de Beeck	Maarn Boek&Koek	140	70	0	70
Lavalu - Midair	Amerongen Allemanswaard	19	5	2	10
Theater van Santen - Sinterklaas Instrumentenfeest	Driebergen Theater Maitland	38	17	18	3
Rachel Croft Singer Songwriter	Amerongen Allemanswaard	30	5	3	22
	totaal	1467	598	290	575

Het leukste aan mijn werk is: geen dag is hetzelfde.

De Utrechtse Heuvelrug is een plek waar cultuur

Maja van Eijndthoven, Cultuurcoach op de Utrechtse Heuvelrug

bloeit en ik met veel plezier kruisbestuivingen

veroorzaak. (ik hoop dat mensen hier de link met Maja de Bij leggen)

De **Cultuurcoach** van de Utrechtse Heuvelrug bevordert deelname aan culturele projecten en activiteiten van alle inwoners, maar in het bijzonder de jongeren. De Cultuurcoach signaleert -samen met de beleidsmedewerker en de dorpscoördinatoren- actuele thema's op het gebied van kunst- en cultuurontwikkeling. Vraag en aanbod vanuit het culturele veld én vanuit scholen vormt hiervoor de basis, waarbij de Cultuurcoach de verbindende factor is. Door te participeren in samenwerkingsverbanden draagt de Cultuurcoach bij aan de ontwikkeling en bevordering van kunst- en cultuureducatie, deelt kennis en stuurt op innovatie. De Cultuurcoach maakt onderdeel uit van het team Programma van de Bibliotheek Z-O-U-T.

Meer weten over mijn dagelijkse bezigheden?

Volg mij dan op sociale media:

- Twitter: <https://twitter.com/cultuurcoachUH>
- Facebook: <https://www.facebook.com/cultuurcoach.uh>

In 2019:

- onderlinge verbinding culturele instellingen en onderwijs;
- zichtbaarheid vergroten van culturele instellingen;
- exposities begeleiden;
- verschillende subsidieaanvragen, waaronder aanvragen voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur;
- vergroten en onderling verbinden van het culturele netwerk in de regio.

Activiteiten:

- Cultuurcafé 's
 - 'Nieuw jaar, nieuwe samenwerkingen' (23 jan) met 30 deelnemers
 - Boek&Bal' (03 april) met 60 bezoekers
 - 'Wat de Heuvelrug met je doet', inclusief verkiezing 'Dichter op de Heuvelrug' (26 juni) met 40 bezoekers
 - 'Ont-moeting' (18 dec) spelenderwijs netwerken, totaal 30 deelnemers;
- Lezingen: samen met Revis Lyceum Doorn lezingen door Alex Boogers (20 febr) en Willem Overbosch (10 april) met totaal 68 bezoekers;
- Sjors Sportief/Creatief
 - coördinatie van de creatieve activiteiten en aanbieders;
 - aanbieden van 3 workshops 3D-printen
- Hele jaar door exposities in het Cultuurhuis Pléiade

- Canonprojecten de Werkhoven
 - lokale geschiedenisprojecten Werkhoven: dit jaar deden 605 leerlingen mee, een groei ten opzichte van 2018 met bijna 100 leerlingen;
- PlasticVrij Festival (12 okt) samenstelling expositie & begeleiding van kunstproject om kunst te maken van zwerfafval;
- Tijds capsule Landgoed Zonheuvel (13 nov) ingraving capsule, 270 brugklasleerlingen schreven een brief aan de toekomst n.a.v. hun bezoek aan het landgoed waarbij aandacht was voor verleden, heden en toekomst;
- Gluren op de Heuvelrug (17 nov): 50 artiesten en locaties deden mee, dit jaar ook met Maarsbergen en Amerongen. Het is ontzettend goed bezocht. Goede relatie met lokale media Regio 90 leverde zelfs een eigen radiospot op!
- Voorbereiding kunstzinnige Prijsvraag 75 jaar vrijheid/Artikel 1.

Gluren op de Heuvelrug [foto: Robert Zwart]

[foto: Victor Schutijser]

[foto: Victor Schutijser]

Mediacoach

Een mediacoach bedenkt en organiseert activiteiten om de mediawijsheid - de verzameling competenties die je nodig hebt om actief, kritisch én bewust te kunnen deelnemen aan de mediasamenleving- van kinderen, jongeren, ouders, senioren, leerkrachten en directies te verbeteren. Mediacoaches zijn gecertificeerd op het gebied van mediawijsheid.

Gedaan in 2019:

- ontwikkeling Z-O-U-T-digiwijs en Social Media Plan. Toepassen van opgedane kennis uit opleiding tot mediacoach en Social Media Professional voor de organisatie;
- informatievaardighedenproject Revius: ontwikkeling van lesprogramma rondom het profielwerkstuk, gericht op het versterken van de informatievaardigheden van de leerlingen van het Revius Lyceum Doorn.

Sociale media

Twitter:

Aantal volgers van 241 naar 266. Gemiddeld 6,500 tweetweergaven per maand.

Tweets	Topweets	Tweets en antwoorden	Uitgelicht	Weergaven	Interacties	Interactieratio
	Maja van Eijndhoven @cultuurocoachUH · 2 dec	18 december alweer het 10e cultuurcafé. Deze keer in het teken van ont-moeten. Ik heb er zin in :) Wie is daarbij? #blebzout #ontmoeten pic.twitter.com/8Hy0fNzdsu	1.313	19	1,4%	
<small>Tweetactiviteit weergeven</small>			<input type="button" value="Uitlichten"/>			

Tweets	Topweets	Tweets en antwoorden	Uitgelicht	Weergaven	Interacties	Interactieratio
	Maja van Eijndhoven @cultuurocoachUH · 15 mei	"De bibliotheek en Wikipedia hebben dezelfde doelstelling: toegang tot kennis voor iedereen" Mooi uitgangspunt voor een middag over samenwerking tussen @KB_Nederland en @wmnl #wikibieb pic.twitter.com/e9WhQl7lms	3.181	37	1,2%	
<small>Tweetactiviteit weergeven</small>			<input type="button" value="Uitlichten"/>			

Gluren op de Heuvelrug met dorpsdichter Gera Pronk [foto: Robert Zwart]

	Feb 1	Mar 1	Apr 1		
Tweets	Top tweets	Tweets en antwoorden	Uitgelicht		
	Weergaven	Interacties	Interactierate		
	Maja van Eijndhoven @cultuurcoachMH 31 jan. 2019 Vandaag is het #gedichtendag de aftrap van de #Poezieweek! pic.twitter.com/UwvXKeusE	2.320	53	2,3%	Uitlichten
	Maja van Eijndhoven @cultuurcoachMH 10 jan. 2019 Aanstaande zaterdag om 11.00uur opening van nieuwe expositie in Cultuurhuis Doorn. Deze keer met schilderkunst van Iris Duchateau, iedereen is welkom! cultuuragendaheuvelrug.nl/expositie-iris... #expo #expositie #doorn	2.261	27	1,2%	Uitlichten

Facebookpagina Gluren op de Heuvelrug:

Aantal volgers: van 218 naar 267. Hoogtepunt 111 weergaven van de pagina per dag. Populairste bericht van afgelopen jaar:

Gluren op de Heuvelrug is bij Galerie Plein 55. 24 september 2019 · Utrecht ·

Schilderen met glas... hoe dan? Ze laten het je graag zien tijdens Gluren op de Heuvelrug op 17 november!

279 Blijvende personen

10 Vind-ik-leuks, opmerkingen en gedeelde items

7 Vind-ik-leuks	5 Voor bericht	2 Voor gedeeld bericht
0 Opmerkingen	0 Op bericht	0 Op gedeeld bericht
3 Gedeeld	3 Van bericht	0 Op gedeeld bericht

18 Klikken op berichten

3 Followweergaven	0 Klikken op link	15 Overige klikken
-------------------	-------------------	--------------------

NEGATIEVE FEEDBACK

2 Bericht verbergen	0 Alle berichten verbergen
0 Rapporteren als spam	0 Pagina niet meer leuk vinden

Gerapporteerde statistieken kunnen achterlopen op wat er in berichten wordt weergegeven

Project op Landgoed Zonheuvel met leerlingen van het Revius Lyceum Doorn [foto: Maja van Eijndhoven]

Missie

Missie, ons bestaansrecht - De Bibliotheek Z-O-U-T wil door integrale samenwerking in lokale netwerken een serieuze bijdrage leveren aan de mogelijkheden van alle inwoners om optimaal mee te (blijven) doen aan de maatschappij. Door zowel fysiek als digitaal ruimte te bieden aan lezen, leren, informeren, ontmoeten en debatteren richt de Bibliotheek Z-O-U-T zich steeds op participatie voor alle inwoners en komt daarvoor, indien nodig, met onalledaagse oplossingen. Dit met de bedoeling om inwoners de weg te laten vinden in de digitale en de fysieke wereld.

Gastvrije ontmoetingsplekken:

- Verrassend •
- Informerend •
- Inspirerend •

Mee blijven doen betekent: (digi-)taalvaardig zijn, in interactie met anderen zijn en je onderdeel voelen van de gemeenschap. De Bibliotheek Z-O-U-T is dé plek om te ontmoeten, studeren, kennis te halen, vragen te stellen en gewoon een poosje te verblijven. Hiervoor brengt de Bibliotheek Z-O-U-T online en fysiek op één plek samen: informatievoorziening, kennisvergaring en ontmoeting de plek om jezelf te ontwikkelen.

Cijfers

De Bibliotheek Z-O-U-T, dat staat voor **ZuidOost Utrecht**, omvat een clustering van **12** publieke bibliotheken - van volwaardige bibliotheek tot servicepunt - en een vestiging in het Revius Lyceum Doorn alleen toegankelijk voor leerlingen. Dit werkgebied omvat de gemeenten Rhenen, Renswoude, Wijk bij Duurstede en Utrechtse Heuvelrug, een regio met circa **98.500** inwoners, waarvan ongeveer **19,5%** lid is van de Bibliotheek Z-O-U-T.

- **Personeel:** **38** personeelsleden uitgedrukt in **18.4 FTE**
- Vrijwilligers: in totaal **288** vrijwilligers met een gemiddelde van 3 uur per week = **22 FTE**. We groeien nog steeds met het aantal vrijwilligers
- Tarieven:
 - 0 – 18 jaar: gratis
 - volwassenen standaardabonnement: € 66,00
 - volwassen klein abonnement: € 44,50
- Bereik:
 - **Offline**, onze **12** vestigingen:
 - aantal uren open per week: circa **425** uur per week
 - waarvan service-uren: **45%**
 - waarvan zelfservice-uren: **55%**
 - **Online:**
 - website: raadplegingen website **280** per dag/meer dan **100.000** per jaar.
 - Social media, circa **2000** volgers over diverse accounts:
 - Facebook
 - Twitter
 - Nieuwsbrieven:
 - algemeen, circa **16.500** ontvangers
 - Cultuurhuizen Heuvelrug: circa **4.200** ontvangers
 - educatie: **325** ontvangers.
 - Aanbod: actueel aanbod van circa **125.000** titels jeugd en

Cijfers

- volwassenen, een ruim aanbod dagbladen en tijdschriften, de volledige landelijke digitale collectie (e-books) met circa **3.600** luisterboeken en **28.000** e-books en Muziekweb met circa **600.000** cd's, **300.000** lp's en **30.000** muziek-dvd's (dat is samen goed voor zo'n zeven miljoen tracks!).
- Eén van de basistaken van de Bibliotheek Z-O-U-T is kennis en informatie: de Bibliotheek waarborgt dat alle inwoners –van jong tot oud- laagdrempelig en vrije toegang hebben tot informatie en dus kennis. Dit realiseren wij door o.a. fysieke uitleningen en digitale collectie. Voor 2019 geldt:
 - fysiek: ±**560.000** uitleningen totaal, daling t.o.v. 2018 met circa **3,5%**
 - waarvan jeugd: ±**275.000**
 - onbekend maar relevant aantal lezers/bezoekers in de vestigingen voor ontmoeting, een kop koffie en krantje of tijdschrift
- digitaal:
 - e-books: **25.807** uitleningen van e-books, een toename van **6%**
 - aantal mensen met een digitaal account dat in 2019 ten minste één e-book heeft geleend is **1.599**, een stijging van **5%**.

Visie

Iolijn In der Maur *directiesecretaris*

Erik van Straaten *Manager Programma*

Mariet Wolterbeek *Directieur - bestuurder*

Bart Wiewel
Medewerker Frontoffice en ICT

Mandy Tjong Tjin Tai-Klaver
Medewerker Frontoffice en ICT